

SUMARI

Presentació	11
I. Dies de tardor, 1995	13
II. Instants de xocolata.....	17
III. Contra corrent.....	29
IV. La força de l'amor	47
V. Entre sol i boires	55
VI. Pensaments, reflexions i faules.....	59
VII. No sé què em passa.....	67
VIII. Nit de malsons.....	75
IX. Flor d'un dia.....	79
X. Allò essencial	89
XI. La vida és el que penses	95
XII. L'equilibri.....	103
Nota de l'autora	117

PRESENTACIÓ

En aquesta història, es vol reflexionar sobre un fet creixent en la societat actual: la recerca de la satisfacció i la felicitat immediates.

Sovint veiem en molts diaris els gràfics en què se situen els països segons els seus índexs de felicitat. Per aconseguir millorar aquesta posició, hi ha una manca urgent de mans: de mans que es preocupin de tots els petits, però indefugibles, detalls de la vida diària, d'ulls que vigilin i d'esperits que apartin les espines del camí.

Això és el que van fer totes les mestresses de casa del segle passat. Van dedicar enterament la vida al servei dels altres. Primer, tenint cura dels fills; després, dels pares, dels padrins i dels nets, a més de les tasques de la casa. Sense cap valoració econòmica ni social.

Per això faig les reflexions següents:

—En aquest segle XXI, el món continua immutable. No! És clar que les dones han sortit a treballar, però també cal omplir cada dia la nevera, dur els nens a l'escola, cuinar com l'àvia, trucar al pediatre, organitzar festes infantils, anar a visitar els sogres i, al llit, sospirar amb sospirs allargassats...

—Ens cal preguntar: els homes han entrat a casa?

—Mirem al nostre voltant i, què veiem? Ruptures matrimonials, violència de gènere, hiperactivitat infantil, fracàs escolar, trastorns alimentaris, depressions, suïcidis, els geriàtrics plens a vessar i molta solitud.

—On anirem a recuperar les forces després de llargues jornades de treball si la casa només és plena de noves tecnologies. Qui tindrà cura de les persones? Un robot?

—Crec que tots cerquem la felicitat a l'exterior a còpia de tenir i fer més coses; cada novetat que apareix genera

noves dependències. És el soroll de fons que acompanya les nostres vides. Una forma interpersonal que ens allunya més i més del contacte directe amb les altres persones.

—Però la felicitat real és trobar la satisfacció en allò que es té, ser fidels als nostres valors i sentir-se de gust amb les nostres decisions. No oblidem mai que on hi ha voluntat hi ha camí.

—Per això caldrà recuperar la força *incondicional de l'amor*, que és la força que mou els cuidadors familiars, i ells, la força per millorar la societat del segle XXI.

DIES DE TARDOR, 1995

L'hivern s'acomiadava amb una calor primaveral. Les llavors havien rebut el senyal i a la terra de l'hort, que feia poques setmanes era un tapís de fullaraca seca, tiges pansides i terrossos gelats, hi sortien brots verds pertot arreu. Les canyes per on s'enfilaven les tomateres encara estaven dempeus, abraçades amb les mates mortes.

En Peret, s'ho mirava de la porta del magatzem estant, mentre pensava que el temps estava canviant i que aquest any li tocava tornar a fer un altre tractament herbicida a la tardor. Treballosament buscava a la llibreta el full on havia apuntat la dosi aplicada l'any passat, ja que, com ell deia, calia ser molt precís per matar l'herba sense enverinar la terra. Li costava passar les pàgines i quan finalment se'n sortia n'hi passaven unes quantes de cop. Fastiguejat, va deixar la llibreta i va provar d'obrir l'envàs d'herbicida amb la mà en què encara conservava una mica de força.

De sobte, li va venir un rodament de cap i s'assegué al motocultor a esperar que passés. Aquella andròmina que ara li servia de banc feia mesos que no s'engegava; concretament, des del dia que no va poder embragar i canviar de marxa. El tros havia quedat erm, i la feixa on hi havia l'hort aniria pel mateix camí si els músculs deixaven d'obeir la seva voluntat. Ja sabia que això passaria un dia o un altre; avui encara no: no passava dels vuitanta anys i encara tenia corda. Es va aixecar a poc a poc, tenint cura de posar primer a terra la cama bona i mirant de no ensopegar amb cap terròs.

A la paret del magatzem hi havia les eines, penjades en claus grossos, que havien estat clavats en altres temps per unes mans més fortes. Estaven ordenats, drets i nets de terra, a punt de revista i llestos a ser cridats a la feina.

En Peret va resseguir-los amb la mirada un per un: hi havia la motxa que ja no podia aixecar, l'aixada que feia els cavallons més rectes de la partida, la pala d'espadar i la destral. Més enllà hi havia altres eines, i va dubtar entre prendre l'aixada o el xapo. Finalment, va agafar el xapo, perquè les males herbes s'havien fet massa grosses. Li va costar treure'l del clau. Tot forcejant li va venir la tremolor, però quan va agafar el mànec, llis pel munt d'hores que les mans l'havien fet treballar, es va quedar gairebé quiet. Era la força que li traspasaven tots els qui s'havien aferrat a aquell mànec: el padrí, el seu pare, ell mateix i el seu fill, en Joan, quan era petit. Quatre generacions havien polit la fusta que un dia molt enrere potser fou part de la capçada d'un lledoner esponerós.

Avui rascaria un bocí d'hort, demà un altre i així fins que quedés ben net de males herbes. Estava convençut que encara no havia arribat l'hora de rendir-se.

—Oi tant, que no! No hi ha res com la perseverança... —es va dir.

Llàstima que en aquells dies de tardor ja s'escurçaven les hores de claror. No li venia d'una hora de tornar a casa, no l'esperava ningú. El seu fill, en casar-se amb la Mireia, havia marxat del poble arraconant les eines del camp per conduir un camió.

La Maria, dona feïnera i de caràcter afable, feia dies que havia desaparegut de casa i de la seva vida. Una inesperada malaltia l'havia trasbalsat de tal manera que havia decidit fugir de tot, una malaltia molt pitjor que les males herbes que creixien al bancal de l'hort. De sobte, com una ràfega de vent que aixeca fins la més mínima moteta de pols, l'envaï un intens sentiment de malenconia que el deixà sense alè. No sabia ben bé d'on provenia, però era com si una part d'ell s'hagués esvaït i ara se n'adonés.

—Maleïda malaltia, tant de bo pogués liquidar-la amb el xapo o amb un herbicida —pensava en Peret mentre tornava a penjar les eines als claus.

Abans d'arribar a casa, va prendre un altre determini: si la tremolor li permetia, avui escriuria una carta a la seva dona.

Per a la Maria, els dies passaven lentament, envoltats d'una plàcida quietud. Aquell era un indret especial, una illa on podia contemplar la bellesa d'uns paratges molt diferents dels del poble, però, a més, estava envoltada de persones desconegudes que feien el seu camí sense compadir-se de la seva desgràcia.

Per a ella, tot havia acabat aquella tarda que va anar a conèixer el diagnòstic del metge. Li va confirmar el que ja pressentia: estava malalta, es moriria aviat, però abans perdria la memòria i tots els records. Es preguntava per què li havia tocat a ella; encara era jove, sempre havia estat una dona activa, que feia dieta natural i variada, i també exercici i mots encreuats.

Quan va sortir de la consulta, on havia volgut anar tota sola, es va asseure en un dels bancs del parc que hi havia davant de l'hospital. El vent bufava amb força i les fulles dels lledoners brandaven d'un costat a l'altre sense pausa. En tancar els ulls, va veure la seva vida tan neulida com aquelles fulles marrons que queien aleatòriament al seu voltant en un destí incert.

Després de quaranta anys al costat d'en Peret, havia abandonat la partida i ara calia recollir les peces del tauler abans que els records desapareguessin del tot i només fossin una ombra del que havia estat.

Rendir-se a la cruel evidència la va dur a reflexionar sobre el sentit de sentir-se decadent, buida i sense esma davant els qui estimava. No els volia veure patir ni ser compadida amb mirades de dolor i pena quan desava els coberts a la nevera o posava les pomes al congelador. Va ser llavors quan, ajudada per una amiga, va fer la maleta i se'n va anar.

Ara, sense la quimioteràpia i amb els calmants adients, passava els dies passejant per la platja i contemplant les postes de sol. La serenitat del dia contrastava amb el desassossec de la nit. Les albaides la sorprenien insomne al

pati de la caseta blanca comptant estels, buscant constel·lacions i esperant amb perseverança la caiguda d'algun estel fugaç. Poc després, un sol ataronjat i tènue es reflectia sobre les pàgines del diari inconstant que va començar a escriure el dia que va arribar. Paraules de recança per no poder envellir al costat del seu marit tot recordant un passat feixuc, però feliç, al seu costat.

Un dia, una carta va trencar les seves rutines diàries: el remitent era el seu marit. Feia més d'una setmana que li havien portat, i des de llavors era damunt la taula sense obrir. Moltes vegades havia resseguit la coneguda cal·ligrafia tremolosa amb el dit índex i moltes més havia agafat el sobre amb la intenció de llegir la carta. No obstant això, cada vegada la frenava la por que la seva fràgil enteresa caigués com un castell de cartes. Intuïa que llegir-la podia capgirar la seva vida invisible i s'estimava més continuar així fins a la fi, tot i que l'envaïa el desig de saber-ne més.

—En Peret, com havia pogut esbrinar on era?

Probablement havia parlat de Menorca amb algú més o potser s'havia deixat alguna adreça per casa... Bé, la veritat és que en aquells moments no ho resoldria, ja que tampoc no tenia el cap prou serè per resoldre endevinalles.

El capvespre del dissabte era assegurada davant la llar de foc atiant quatre brases quan van trucar a la porta.

—Qui és? —va preguntar en veu alta.

Ningú no va respondre, però la seva amiga estava obrint la porta i uns passos feixucs i decidits van començar a apropar-se.

Es va aixecar de la butaca mentre les primeres llàgrimes li entelaven aquells ulls blaus petits i desorientats.

Era ell. Es van fondre en una llarga abraçada.

Finalment, en Peret havia deixat les males herbes per compartir amb la Maria la tardor de la seva vida.

© del text: Roser Guix Torrents, 2019
© d'aquesta edició: Pagès Editors, S L, 2019
Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida
www.pageseditors.cat
editorial@pageseditors.cat
Primera edició: desembre de 2019
ISBN: 978-84-1303-143-9
DL: L 1.040-2019
Imprès a Arts Gràfiques Bobalà, S L
www.bobala.cat

« imprès a **lleida** »

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat de l'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, <www.cedro.org>) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals de fragments d'aquesta obra.